

12.15-13.15 Lunsj

13.15-14.00 *Plenum del 1*

Hvordan møter vi diabetesutfordringene:

Hvordan skal Norge møte diabetesutfordringene?

v/Helse- og omsorgsminister Bent Høie

Ny nasjonal diabetesplan i Danmark

v/Torsten Lauritzen, professor

14.00-15.30 *Plenum del 2*

Nytt fra forskningen:

Ansvarlig: Kåre I. Birkeland

Diabetes og hjertesykdom v/professor Kåre I. Birkeland

Kosthold, tarmflora og diabetes v/Anne-Marie Aas, klinisk ernæringsfysiolog, ph.d.

Siste nytt fra forskningen: Holdes åpent til nærmere konferansen

15.30-15.50 Pause

15.50-17.20 *Plenum del 3*

Teknologiens inntog – et tveegget sverd?

Ansvarlig: Hans Jacob Bangstad

Glukosesensor og blodsukkerstyrt insulinpumpe. Muligheter og utfordringer

v/Hans-Jacob Bangstad, professor dr.med.

Hva gjør teknologien med oss? v/Eirin Winje, psykologspesialist, ph.d.

Telemedisinsk oppfølging i primærhelsetjenesten – et supplement til dagens praksis?

v/Marjolein M. Iversen, professor

17.40-19.10 **PARALLELLE SEMINARER**

Parallell sesjon 1

Praktiske behandlings-retningslinjer for diabetes type 2

Ansvarlige: Kåre I. Birkeland og Tor Claudi

Medikamentell blodsukkersenkende behandling – hva sier nasjonale behandlings-retningslinjer v/Kåre I. Birkeland, professor

Hvordan behandles diabetes type 2 i Norge? v/Tor Claudi, overlege

To pasient-kasuistikker v/Kåre I. Birkeland og Tor Claudi

Parallell sesjon 2

Grunnkurs i diabetes type 1 og type 2

Ansvarlige: Kristian Furuseth, allmennlege

Utbredelse, komplikasjoner og behandling v/Kristian Furuseth, allmennlege

Mål:

Gi deltakerne noe de kan bruke i behandlingen – uansett hvilket nivå de jobber på

Parallell sesjon 3

Praktiske ferdigheter

Fire stasjoner for innføring i praktiske ferdigheter

Ansvarlige: Kristi Litlabø Bunes, sykepleier Stord sykehus

Insulinpenn-behandling v/Harriet Selle, diabetessykepleier, Diabetesklinikken, Trondheim

Insulinpumpe-behandling med glukosesensor v/Veronica Lea, diabetessykepleier, Stavanger universitetssykehus

Kontinuerlig glukosemåling - veiledning av data v/Ellen Klausen Jacobsen, diabetessykepleier, Sørlandet sykehus Arendal

Evaluering av kontinuerlig glukosemåling fra brukerne v/Beate Sørgård, diabetessykepleier, Bærum sykehus

Parallell sesjon 4

Rus og diabetes - Søvn og diabetes

Ansvarlige: Eirin Winje og Ane Wilhelmsen-Langeland, psykologer

Rus og diabetes v/Eirin Winje, psykologspesialist, ph.d.

Hvordan påvirkes diabetes-behandlingen av søvn og hvordan kan man få bedre søvn?

v/Ane Wilhelmsen-Langeland, psykologspesialist, ph.d., somnolog

Parallell sesjon 5

Mat og insulin ved diabetes type 1

Ansvarlige: Kari Saxegaard og Severina Haugvik, kliniske ernæringsfysiologer

Kom i gang med karbohydrat-vurdering hos voksne - erfaringer fra to voksenpoliklinikker v/Kristina Sandnes, klinisk ernæringsfysiolog Universitetssykehuset Nord-Norge HF og Agneta Olsson, Dietist Hallands sjukhus Kungsbacka

Brukererfaring fra kurs ved Norsk Diabetikersenter v/Katrine Strand Lien

Parallell sesjon 6

Fysisk aktivitet og diabetes type 1

Ansvarlige: Hans Jacob Bangstad, professor dr.med., og Kirsti Bjerkan, klinisk ernæringsfysiolog og treningspedagog

Hvordan bruke data fra kontinuerlig glukosemåling og flash glukosemåling i veiledning om fysisk aktivitet/trening ved diabetes type 1 v/Peter Adolfsson, barneoverlege ved Hallands sjukhus Kungsbacka, Sverige

Brukererfaring: m/brukerrepresentant

Parallell sesjon 7

Teknologiske hjelpemidler

Ansvarlige: Karin Pleyrn og Linda Holten Riste, diabetessykepleiere

Tekniske hjelpemidler til behandling av diabetes type 1 hos voksne, erfaringer fra Arendal v/Marianne Høglund, endokrinolog, overlege Sørlandet sykehus Arendal

Insulinpumpe og kontinuerlig glukosemåler hos barn og ungdom v/Siv Janne Kummernes, MSc diabetessykepleier, prosjektkoordinator Barsediabetesregisteret, Oslo universitetssykehus

Nytteverdien av avlesnings-programmer v/Siv Janne Kummernes, MSc diabetessykepleier, prosjektkoordinator Barsediabetesregisteret, Oslo universitetssykehus

FAGFORUM ONSDAG 3. APRIL

Parallell sesjon 8

Føtter og sårbehandling

Ansvarlig: Edel Olstad, fotterapeut

Alle må kunne dette om diabetesfoten v/Bodo Gunther, overlege

Diagnostisering av diabetesfotsår v/Bo Jørgensen, overlege

20.00

Festmiddag med underholdning

FAGFORUM TORSDAG 4. APRIL

08.30–09.45

Plenum del 4

Forståelsen av overvekt og diabetes type 2

Sammenheng mellom overvekt og diabetes type 2 og mulighet for medikamentell behandling v/Kåre I. Birkeland, professor

«Levevaner» – vaner og uvaner v/Anne-Marie Aas, klinisk ernæringsfysiolog, ph.d.

Fra gjennomsnitt til person – psykologi, mat og kropp v/Jon Haug, spesialist i klinisk psykologi, dr.philos.

09.45–09.55

Pauseinnslag

09.55–11.00

Plenum del 5

Diabetesregister – også til nytte i daglig praksis

Ansvarlig: Karianne Fjeld Løvaas

Hvordan kan bruk av bench-mark hjelpe oss i kampen mot diabetes?

Barnediabetesregisteret v/Torild Skriverhaug, overlege dr. med.

Norsk Diabetesregister for voksne v/John G. Cooper, overlege, endokrinolog

HUNT4 – siste og viktigste nyheter v/Kristian Midthjell, professor

11.00–11.20

Pause

11.20–12.50

PARALLELLE SEMINARER

Parallell sesjon 9

Diabetes hos eldre – på sykehjem og i hjemmesykepleien

Ansvarlig: Tore Julsrud Berg, overlege, dr.med.

Diabetes hos eldre v/Tore Julsrud Berg

Diabetes i hjemmesykepleien v/Johannes Haltbakk, førsteamanuensis, ph.d.

Diabetes i sykehjem v/Geir Hølleland, overlege

Parallell sesjon 10

Normalpsykologiske utfordringer ved diabetes

Ansvarlige: Jon Haug, spesialist i klinisk psykologi, dr.philos. og Nina Handelsby, psykologspesialist

Normalpsykologiske utfordringer ved diabetes – som alle med diabetes står overfor. Hvordan kan psykologisk kunnskap bidra til å håndtere disse utfordringene?

Parallell sesjon 11

Diabetes og hjerte- og karsykdom

Ansvarlig: Kåre I. Birkeland, professor

Fedme, diabetes og koronarsykdom – en dødelig triade v/ Njord Nordstrand, assistentlege, Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet

Hjertesvikt hos pasienter med diabetes mellitus

a) Utredning, diagnostikk og moderne behandling av hjertesvikt

v/Morten Gruntvig, leder for Norsk Hjertesviktregister

b) Blodsukkersenkende behandling hos pasienter med hjertesvikt og DM

v/Kåre Birkeland, Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet

Parallell sesjon 12

Teknologiske hjelpemidler

Ansvarlige: Karin Pleyrn og Linda Holten Riste, diabetessykepleiere

Tekniske hjelpemidler til behandling av diabetes type 1 hos voksne, erfaringer fra Arendal v/Marianne Høglund, endokrinolog, overlege Sørlandet sykehus Arendal

Insulinpumpe og kontinuerlig glukosemåler hos barn og ungdom

v/Siv Janne Kummernes, MSc diabetessykepleier, prosjektkoordinator Barsediabetesregisteret, Oslo universitetssykehus

Nytteverdien av avlesnings-programmer v/Siv Janne Kummernes, MSc diabetessykepleier, prosjektkoordinator Barsediabetesregisteret, Oslo universitetssykehus

Parallell sesjon 13

Diabetes hos minoriteter

Ansvarlig: Cecilie Wium

Innvandrere i ROSA 4-studien: Ulik sykdom, ulik behandling v/Anh Thi Tran, spesialist i allmennmedisin, postdoktor UiO

Svangerskaps-diabetes som risikofaktor for senere utvikling av type 2-diabetes hos sørasiatiske kvinner v/Archana Sharma, spesialist i endokrinologi, stipendiat, Ahus

Kosthold hos innvandrere – utfordringer ved registrering og evaluering

v/Christine Sommer, ernæringsfysiolog, postdoktor, OUS

Parallell sesjon 14

Praktiske ferdigheter

Fire stasjoner for innføring i praktiske ferdigheter

Ansvarlig: Kristi Litlabø Bunes, sykepleier Stord Sykehus

Insulinpenn-behandling v/Harriet Selle, diabetessykepleier, Diabetesklinikken, Trondheim

Insulinpumpe-behandling med glukosesensor v/Veronica Lea, diabetessykepleier, Stavanger universitetssykehus

Kontinuerlig glukosemåling – veiledning av data v/Ellen Klausen Jakobsen, diabetessykepleier, Sørlandet sykehus Arendal

Evaluering av kontinuerlig glukosemåling fra brukerne

v/Beate Sørgård, diabetessykepleier, Bærum sykehus

Parallell sesjon 15

Komplikasjoner

Ansvarlig: Trond G. Jenssen

Astrid, diabetes type 2 i mer enn tjue år

«Det é nyran». Tips og triks v/Trond Jenssen, nefrolog

Autonom nevropati – ikke alltid automatisk v/Eirik Søfteland, endokrinolog

Seksualitet og samliv – den gode samtalen v/Marte Andersen Jacobsen, sexolog

Parallell sesjon 16

Diabetes og munnhelse

Ansvarlig: Kristin Kolltveit

Hva helsepersonell bør vite om munnhelse hos personer med diabetes

Oppfølging av barn og unge med diabetes v/Liv Brattås, tannpleier

Type 2 diabetes og komplikasjoner i munnen v/Berge Leivestad, tannpleier

12.50–13.50 Lunsj

13.50–14.20 *Plenum del 6*

1) Har vi glemt munnen?

Ansvarlig: Kristin Kolltveit

Diabetes – munnhelse og tenner v/tannlege Kristin Kolltveit

14.20–14.50 *Plenum del 6*

2) Nytt syn på øyet

Ansvarlig: Tor Claudi

Helsedirektoratets nye anbefalte program for diabetes retinopati

Retinopati – dypdykk i netthinnen v/Nina Veiby, øyelege

Helsedirektoratets anbefalte program for regelmessige netthinneundersøkelser

v/Ingvild Felling Meyer, Helsedirektoratet

14.50–15.00 Pauseinnslag

15.00–16.15 *Plenum del 7*

Praktiske grep i behandlingen av pasienten med diabetes type 2 og overvekt – diskusjoner med sykehistorier

Debatt v/Anne-Marie Aas, klinisk ernæringsfysiolog ph.d., Kåre I. Birkeland, professor i endokrinologi og Jon Haug, spesialist i klinisk psykologi, dr.philos.

16.15–16.30 **Hva har historien lært oss?**

PechaKucha v/Lars Krogvold